

Sinä et ole virheellinen, maailma on
Seurapuhe H-Y:n Verkkoseuroissa 2.4.2020, www.h-y.fi/verkkoseurat
Mika Nuorva

Eräs nuori ihminen sanoi minulle hiljattain, että hän pelkää, että hänellä on jonkinlainen keskittymishäiriö. Ja sitten kun hän yrittää miettiä mikä on vialla, ”tuntuu kuin päässä olisi lankakerä, joka on ihan sotkussa ja solmussa”.

Hän sanoi: ”Vika on siinä, että olen virheellinen”.

Tuntui aika musertavalta kuulla nuoren, energisen ja lahjakkaan ihmisen sanovan näin. En osannut muuta kuin parahtaa, että ”etpäs ole”. Tai jos niin on, niin sitten me kaikki olemme virheellisiä.

Minä ajattelen, että jos ihminen tuntee itsensä virheelliseksi, virhe on kuitenkin tosiasiaa ympäröivässä yhteiskunnassa tai maailmassa ylipäänsä. Virhe on siinä, miten tätä ihmistä on kohdeltu. Rakastettu tai jätetty rakastamatta.

Tulee mieleen Pieni pyhiinvaellus -niminen elokuva, joka sijoittuu 1950-luvun Etelä-Pohjanmaalle. Siinä nuori naimaton nainen synnyttää salaa ja jättää vauvansa linja-autoon, josta ihmiset toimittavat sen sitten onneksi sairaalaan. Murheellinen ja syyllisyyden runtelema äiti on itse töissä samassa sairaalassa, ja käy salaa katsomassa ja imettämässä lastaan. Sairaalassa hän ystävystyy Esko Nikkarin hienosti näyttelijänä, kuolemaa tekevän eläkeläisrovastin kanssa. Rovasti antaa nuorelle äidille synninpäästön, ja pitää läsnäolijoille viime voimillaan jylisevän puheen: ”Kattokaa ny, näin mahrottoman hienon maailman moomma saanu aikaaseks, notta ei enää äireet uskalla pitää omaa lastaan”.

Virhe ei ollut äidissä, joka oli toiminut vaikeissa tilanteissa kuin kuka tahansa meistä, vaan ympäristössä, jonka kovat asenteet saivat langat menemään entistä pahemmin solmuun.

Keksin kerran puolivahingossa aforismin, joka on kyllä aforismiksi minusta aika huono. Se kuuluu: ”ennen oli erilaista”. Se silti jotenkin yksinkertaisessa pökötydessään lohduttaa, kun joudumme liki päivätyöksemme omaksumaan uusia asioita, ajatuksia ja asenteita. Tekniikasta nyt puhumattakaan. Maailma muuttuu kiihtyvää tahtia. Ja tämän muutoksen keskellä nuorisomme elää, halusi tai ei. Enkä puhu nyt tähän poikkeustilaan liittyvistä olosuhteista, vaan pidemmistä linjoista. Tosin lienee selvää, että maailma muuttuu nyt kertarysäyksellä vielä paljon radikaalimmin, kuin mitä kukaan olisi hetki sitten osannut ennustaa.

Vaikka esitän nuorekasta kaveria, olen tosiasiaa verenpainettani mittaileva kohta viisikymppinen. Omassa nuoruudessa tai kouluajoissani 1970- ja 80-luvuilla ei näyttäisi olevan paljoakaan mitä voisi verrata nykyiseen. Silloin oli täysin normaalia kiusata, tapella, homotella, tupakoida, ryypätä ja hävetä omia vanhempiaan. Ennen oli erilaista, mutta turha tulla sanomaan, että ennen oli paremmin. Ei muuten ollut.

On suuri kiusaus ajatella, että nuoret selviävät nuoruutensa voimin hyvin tästä kaikesta, ja että minulla on kyllä jo oikeus olla vanha jääkäri ja pitää kiinni totutusta. Varsinkin jos on sitä mieltä, että ennen oli asiat paremmin. Tämä ajatus vaanii usein ainakin itseäni. Mutta juuri näihin asenteisiin sisältyykin helposti sanaton viesti siitä, että nuorten huoli omasta kasvustaan muuttuvassa maailmassa, heidän huolensa tasa-arvosta tai ilmastonmuutoksesta on jotenkin turhaa tai liioiteltua. Varsinkin kun mikään huolestuminen ei edes enää auta, vaan nuorison on pystyttävä kaiken huolensa keskellä myös tekoihin, joihin meistä ei ole ollut. Ilmastonmuutos, esimerkiksi, on asia, joka ei ole kiinni siitä kuinka ihminen siihen suhtautuu. Se tapahtuu jo, eikä kysy, mitä minä siitä ajattelen.

Myös tekniikka on tuonut mukanaan omat hankaluutensa. Älypuhelimien käytöstä ja niin sanotusta multitaskingista johtuva pikaevoluutio aivoissamme ja ruumiissamme on jo alkanut, eikä sen pitkäaikaisista vaikutuksista tiedä kukaan. Kaikenlaiset keskittymishäiriöt ovat tätä menoa uusi normi. Eikä tämä kehitys ole ollut kenenkään nuoren oma valinta. Heillä on vaihtoehtona vain sopeutua.

Maailmassa on virheitä, mutta voimme pyrkiä korjaamaan niitä. Jokaisella meillä on vaikutusvaltaa ainakin lähipiirimme ihmisiin, ja se riittää. Tässä ajassa voimme jokainen olla pehmentämässä koventuvia asenteita yrittämällä olla läsnä kuuntelemassa toistemme murheita. Tämä pandemian aiheuttama poikkeuksellinen tilanne maailmassa on hirvittävä, mutta jos siinä on mitään toiveikasta nähtävissä, se on se, kuinka ihmiset nyt auttavat toisiaan. Jos ilmassa onkin paljon pöpöjä, on myös paljon myötätuntoisia ajatuksia ja rakkaudesta tehtyjä tekoja.

Ikuisuudesta en niinkään osaa olla huolissani, sillä se ei ole meidän luomamme maailma kaikkine virheineen, vaan jotain niin täydellistä mitä emme epätäydellisinä pysty edes kuvittelemaan.

Meidän ei tarvitse pyrkiä täydellisiksi tai virheettömiksi, koska Kristus on kaikkea sitä meidän puolestamme. Eikä meidän edes kannata, koska sellaista pyristelyä ei ihminen voi koskaan voittaa. Olemme armon varassa. Ja meidän tehtäväksemme jää tehdä tästä maailmasta elämisen arvoinen paikka toinen toisillemme.